

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

28.07.2023 nr. 04/2-6864

La nr. 11-07/2086 din 12.07.2023

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Cu referire la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind produsele alimentare și hrana pentru animale modificate genetic (**număr unic 288/MAIA/2023**), comunicăm următoarele.

La proiectul legii:

1. La art. 4:

1) În conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. i) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire. Ținând cont de prevederea legală enunțată, abrevierea „UE” se va substitui cu denumirea complete, or, la prima utilizare în text nu este indicat „(în continuare-UE)”.

2) La alin. (5), cuvintele „introduc pe piață sau importă” vor fi succedate de cuvântul „produse”

3) La alin. (8) lit. a), propunem ca cuvântul „produse” să fie substituit cu cuvântul „obținute”, astfel cum este indicat la art. 3 lit. c).

2. La art. 5:

1) La alin. (3) lit. c), se va indica denumirea Protocolului de la Cartagena.

2) La alin. (3) lit. j), cuvintele „trebuie prezentate” vor fi precedate de cuvântul „care” și vor fi succedate de cuvântul „sunt”, iar textul „anexele nr. 1 și 2” se va substitui cu textul „anexele nr. 1 și nr. 2”.

3) La lit. l), textul „art. 23” se va substitui cu textul „art. 22”, or, la art. 5 alin. (3) lit. l), se face referință la art. 30 din *Regulamentul (CE) nr. 1892/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 septembrie 2003* care este transpus prin art. 22 din proiect.

4) La alin. (7) lit. a), textul „anexa nr. 2 la Legea nr. 152/2022.....” se va substitui cu textul „anexele nr. 3 și nr. 4 din Legea nr. 152/2022.....”, or, anexele nr. 3 și nr. 4 transpun Anexele III și IV din Directiva 2001/18 la care se face referință la art. 5 alin. (5) lit. a) din *Regulamentul 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 septembrie 2003* transpus prin art. 5 din proiect.

5) La alin. (8) lit. a) cuvântul „Capitolul” se va scrie cu majusculă.

3. La art. 8:

1) La alin. (1) din lege, textul „în conformitate cu art. 23” se va substitui cu textul „în conformitate cu art. 22”, or, art. 22 transpune art. 30 din *Regulamentul*

(CE) nr. 1829/2003 la care se face referință la art. 21 din *Regulamentul (CE) nr. 1829/2003* transpus prin art. 8 din proiect.

2) La alin. (2), se va revizui referința la textul „art. 5 alin. (2)”, or, art. 5 alin. (2) din proiectul legii nu transpune art. 17 alin. (2) din *Regulamentul (CE) nr. 1829/2003* la care se face referință la art. 9 din *Regulamentul (CE) 1829/2003* pe care în transpune (obiecție similară și la art. 10 alin. (3)).

4. La art. 11 alin. (1) lit. c), cuvintele „este compusă” se vor substitui cu cuvintele „constau din” astfel cum este indicat la art. 3 lit. b) din proiectul legii.

5. Art. 19 alin. (1) din proiectul legii transpune art. 27 din *Regulamentul (CE) nr. 1829/2003*. Ținând cont că, art. 27 din *Regulamentul (CE) nr. 1829/2003* conține prevederi referitoare la emiterea unui singur aviz din partea autorității, art. 19 alin. (1) urmează a fi completat cu prevederi ce vizează raportul de evaluare, or, raportul de evaluare semnifică avizului în sensul *Regulamentului (CE) nr. 1829/2003*.

6. La art. 21:

1) Prin art. 21 din proiectul legii se transpune art. 29 din *Regulamentul (CE) nr. 1829/2003*. La art. 29 se face referință la art. 30 din *Regulamentul (CE) nr. 1829/2003*, care este transpus prin art. 22 din proiect. Prin urmare, textul „art. 20” se va substitui cu textul „art.22”.

2) Se va revizui noțiunea „avizele științifice” deoarece pare să fie greșită, or, în legislația națională nu este utilizată noțiunea enunțată. Totodată, menționăm că la art. 29 alin. (1) din *Regulamentul (CE) nr. 1829/2003* transpus prin art. 21 din proiect, este utilizată noțiunea „opinii științifice”, prin urmare, propunem substituirea cuvântului „avizele” cu cuvântul „opiniile”.

3) La alin. (2), se face referință la *Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație*. Este de menționat că *Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație* urmează a fi abrogată prin *Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public*, în vigoare din 08.01.2024. Potrivit art. 28 alin. (1) din proiectul legii, legea va intra în vigoare la data de 15 iulie 2024. Astfel, constatăm că la data intrării în vigoare a *Legii privind produsele alimentare și hrana pentru animale modificate genetic*, va fi în vigoarea *Legea nr. 148/2023*. Prin urmare, la alin. (2), textul „Legii nr. 982/2000 privind accesul la informație” se va substitui cu textul „Legii nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public”.

7. Art. 23 din proiectul legii transpune art. 31 din *Regulamentul (CE) nr. 1829/2003*. La alineatul întâi se face referință la art. 5 alin. (3) și (5). Art. 5 alin. (3) și (5) din *Regulamentul (CE) nr. 1829/2003* este transpus prin art. 5 alin. (3) și (7) din proiect. Prin urmare, textul „(5)” se va substitui cu textul „(7)”.

8. La art. 28:

1) La dispoziția de la art. 28 alin. (3), cuvântul „cu” va fi succedat de textul „lit. i)-k) cu următorul cuprins:”. În acest context, la lit. a) se va exclude textul „litera i) cu următorul cuprins:” (obiecție similară și la lit. b) și c)). Totodată, menționăm că

la cuprinsul care se propune la art. 10 din *Legea nr. 152/2022*, literele nu sunt indicate în ordine succesivă, prin urmare ultimul alineat se va numerota cu lit. k).

2) Prin proiect se propune completarea art.12 din *Legea nr. 152/2022*. Întru respectarea condiției preciziei, textul „art. 12” va fi succedat de textul „alin. (1)”.

3) Avînd în vedere că, se propune excluderea poziției 3 din Anexa nr. 8 la *Legea nr. 152/2022* nota informativă urmează a fi completată cu argumente pertinente privind necesitatea acestei excluderii. Totodată, menționăm că art. 9 din *Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător* conține prevederi privind achitarea taxei pentru eliberarea actului permisiv.

4) Potrivit normelor de tehnică legislativă, pentru exprimarea normativă a intenției de scoatere din vigoare a unor prevederi, în cazul elementelor structurale ale actului normativ se utilizează verbul „se abrogă”, iar în cazul eliminării unor cuvinte, sintagme, enunțuri se utilizează verbul „se exclude”. Prin urmare, la sbp. 3), cuvintele „se abrogă” se vor substitui cu cuvintele „se exclude”. Adițional, textul „Nr. d/o 3” se va substitui cu textul „Poziția a treia”.

9. În parafele de aprobare a anexelor nr. 1 și nr. 2 se va indica și actul normativ ale cărui elemente constitutive sunt.

10. În conformitate cu art. 11 alin. (3) din *Legea nr. 20/2016 cu privire la standartizarea națională*, standardele moldovenești se identifică cu indicativul alcătuit din sigla SM, numărul standardului și anul publicării acestuia. Sigla SM semnifică „standard moldovenesc” și se aplică numai pe standardele moldovenești. În conformitate cu art. 15 alin. (3) din *Legea nr. 20/106 cu privire la standartizarea națională*, în actele normative pot fi făcute referințe directe numai la standardele moldovenești publicate în limba de stat. Prin urmare la pct. 1 din Anexa nr. 2, la referința la standardul ISO GUIDE 33:2015 fie se va completa cu sigla „SM” în cazul în care nu a fost adoptat ca standard moldovenesc fie se va exclude din proiect. Totodată, al referința standarte se va indica și denumirile acestora.

Secretar de stat

Stanislav COPEȚCHI

Digitally signed by Copetchi Stanislav
Date: 2023.07.31 10:25:59 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

*str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md*

15.05.2023 nr. 04/2-3963
la nr. 18-69-4396 din 25.04.2023

**Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Cancelaria de Stat**

Urmare examinării proiectului *Hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind produsele alimentare și hrana pentru animale modificate genetic*, înregistrat cu numărul unic **288/MAIA/2023**, comunicăm următoarele.

La proiectul de lege se rețin următoarele observații și propuneri sub aspectul redactării și al respectării normelor de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

Cu referire la clauza de armonizare remarcăm că, potrivit pct. 30 din *Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene*, aprobat prin *Hotărîrea Guvernului nr. 1171/2018* pentru actul Uniunii Europene care a fost supus modificărilor, în clauza de armonizare se indică cele mai recente amendamente care constituie obiect al transpunerii în legislația națională. Astfel, atragem atenția că Regulamentele ce se propun a fi transpuse în legislația națională au fost supuse modificărilor.

Totodată, atragem atenția că, deși în clauza de armonizare s-a indicat că legea transpune Regulamentul (CE) 1829/2003, Regulamentul (CE) nr. 1830/2003 și Regulamentul (CE) nr. 641/2004, de fapt nu se transpun toate prevederile actelor UE. Potrivit pct. 31 pct. 3) *din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene* pentru transpunerea parțială a prevederilor actului Uniunii Europene în clauza de armonizare se utilizează calificativul de apreciere a compatibilității „transpune parțial”.

Adițional, în clauza de armonizare, astfel după cum este dispus în pct. 30 din *Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene*, se va indica seria, numărul și data Jurnalelor Oficiale ale Uniunii Europene în care au fost publicate Regulamentele (CE) la care se face referință, și care, se transpun în legislația națională.

La art. 1:

La alin. (1), elementele structurale însemnate cu litere, se vor indica în ordine alfabetică continuă.

La alin. (3), cu referire la mențiunea Legilor nr. 1409/1997 și nr. 119/2018, cuvântul „legea” se va indica cu literă majusculă și, totodată, va fi succedată de abrevierea „nr.” (obiecții valabile pentru toate situațiile similare din proiect).

La art. 2:

a) se vor exclude definițiile termenilor care nu se utilizează în proiect, cum ar fi: aliment preambalat;

b) privitor la noțiunea „*unitate de alimentație publică*” remarcăm că aceasta nu a fost definită și, respectiv, nu putea fi preluată din *Regulamentul (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 septembrie 2003 privind produsele alimentare și furajele modificate genetic*. Totodată, această noțiune se regăsește la art. 2 din *Legea nr. 279/2017 privind informarea consumatorului cu privire la produsele alimentare*. Prin urmare, în cazul în care se dorește a se păstra explicația acestei noțiuni în textul proiectului, în vederea excluderii dublărilor noțiunilor din alte acte normative, propunem următoarea formulare pentru aceasta: „*unitate de alimentație publică* - astfel cum este definită la art. 2 din *Legea nr. 279/2017 privind informarea consumatorului cu privire la produsele alimentare*”.

Subsecvent, propunem ca noțiunile de la art. 2, să fie indicate în ordine alfabetică.

În vederea asigurării corectitudinii expunerii denumirii secțiunii 1 din cuprinsul Capitolului II, cuvântul „Autorizare” se va substitui cu cuvântul „Autorizarea”. Substituirea cuvintelor date se va opera și în denumirea secțiunii 1 din cuprinsul Capitolului III.

La art. 4, elementul structural însemnat drept alin. 2), nu este numerotat corect, deoarece în conformitate cu prevederile art. 51 alin. (6) și (7) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, articolele se divid în alineate, care sunt însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde (obiecție valabilă și pentru art. 11 alin. (4))*.

La art. 5:

La alin. (2) nu este clar raționamentul dublării cererii depuse pe suport de hârtie și în format electronic, motiv pentru care propunem să se indice depunerea opțională a cererii în una din modalitățile propuse.

La alin. (3) lit. c), cuvintele „după caz” redau caracter incert normei, motiv pentru care se vor revizui (obiecție valabilă și pentru alte situații similare din proiect).

La alin. (6) lit. a), propunem ca în textul normei să se indice nemijlocit în temeiul căror anume condiții prevăzute de *Legea nr. 152/2022*, urmează a fi acordată autorizația pentru activități cu organisme modificate genetic în scopul plasării pe piață. Totodată, din conținutul normativ propus aici, se va exclude cuvântul „Legea”, ca fiind excedent.

La art. 7:

La alin. (2) se va indica deplin sursa unde se va publica ordinul directorului general al Agenției privind autorizarea introducerii pe piață a produsului alimentar modificat genetic – Monitorul Oficial al Republicii Moldova (observație valabilă și pentru restul cazurilor similare din proiect).

La alin. (4), art. 18 alin. (4) menționăm că, durata de valabilitate al autorizației privind autorizarea introducerii pe piață a produsului alimentar modificat genetic nu ține de obiectul de reglementare al acestui proiect. Termenul de valabilitate al actelor permissive se indică în *Nomenclatorul actelor permissive*, aprobat prin *Legea nr. 160/2011* (a se vedea art. 2 din respectiva lege). Adicional, la alin. (4), se va revedea trimiterea cu referire la detaliile prevăzute la alin. (3), or, în alin. (3) se face trimitere la art. 6 alin. (5), iar potrivit normelor de tehnică legislativă, într-o normă nu se admite trimiterea la o altă normă de trimitere (a se vedea art. 55 alin. (3) din *Legea nr. 100/2017*).

Referitor la prevederile preconizate pentru art. 11 alin. (4), și anume că, „Modificarea prezentei legi și stabilirea unor praguri inferioare, în special în ceea ce privește produsele alimentare care conțin sau constau în OMG-uri, sau ținând seama de progresele științei și tehnologiei, se adoptă în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative”, semnalăm că, este necesară reformularea textului, în funcție de ceea ce s-a dorit a se exprima, or, modificarea actelor normative este un procedeu tehnic, iar în art. 63 din *Legea nr. 100/2017*, sunt prevăzute condițiile generale de modificare a actului normativ (obiecție valabilă și pentru art. 22 alin. (4)).

La art. 8 alin. (3) propunem să se indice un termen în care titularul va trebui să informeze Agenția cu privire la orice informație științifică sau tehnică nouă care ar putea influența evaluarea siguranței utilizării produsului alimentar, precum și orice interdicție sau restricție impusă de autoritatea competentă a oricărei alte țări în care alimentul este introdus pe piață.

La art. 10 alin. (3) se va ține cont că, potrivit regulilor tehnicii legislative, într-o enumerare de referințe, denumirea elementelor structurale ale actului normativ nu se repetă (observație valabilă și pentru restul cazurilor similare din proiect).

La art. 13, lit. d) nu se integrează armonios în alineatul unic, motiv pentru care se va revizui fie prin excluderea cuvintelor „Agenția poate adopta”, fie prin indicarea prevederii date la un alineat separat.

La art. 16:

La alin. (1), abrevierea „ANSA” se va substitui cu cuvântul „Agenție”, astfel după cum este prevăzut la art. 5 alin. (1).

La alin. (6) lit. a), textul „anexele III și IV” și „anexa II”, se va substitui cu textul „anexele nr. 3 și nr. 4” și, respectiv „anexa nr. 2”, or, anexele la *Legea nr. 152/2022*, sunt numerotate cu cifre arabe.

La art. 28 alin. (2) se va prevedea inclusiv competența Agenției de a aproba cerințele tehnice privind prelevarea de probe și de analize.

La art. 31 alin. (1) se vor exclude cuvintele „din prezenta lege”, asigurându-se astfel conformitatea cu art. 55 alin. (4) din *Legea nr. 100/2017*, ce prevede că „În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul

structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ”.

La art. 34 alin. (4) competența Agenției de a adopta acte normative departamentale este formulat prea general, motiv pentru care este necesar a determina obiectul acestor acte. Or, potrivit art. 16 alin. (1) din *Legea nr. 100/2017*, autoritățile administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome emit sau aprobă, în condițiile legii, acte normative.

Concomitent, dispozițiile art. 16 alin. (2) din *Legea nr. 100/2017* stabilesc că, actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome sunt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective. În clauza de adoptare a actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome se indică expres actul normativ superior în temeiul căruia acestea sunt emise sau aprobate.

În acest context, subliniem că în conformitate cu dispozițiile legale enunțate mai sus, actele normative superioare instituie limitele juridice ale puterii normative ale autorităților publice, în fiecare caz în parte, astfel încât obiectul de reglementare al actelor normative adoptate de aceste autorități trebuie să rezulte din textele actelor pentru executarea cărora se emit/adoptă și să nu contravină prevederilor acestora.

La art. 38, remarcăm că norma de la alin. (1), cu referire la atragerea la răspundere contravențională, civilă sau penală în conformitate cu legislația, are un caracter declarativ și superfluu, motiv pentru care urmează a fi exclusă. Tragerea la răspundere se va efectua în temeiul normelor materiale și de procedură, în funcție de tipul răspunderii. Tot aici, precum și la alin. (2), din sintagma „legislația în vigoare” se vor exclude cuvintele „în vigoare” ca fiind inutile. Regula generală este că referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment.

În continuare, analizând prevederile normative instituite în cuprinsul art. 39, intitulat „Dispoziții tranzitorii” și cele ale art. 40 intitulat „Dispoziții finale”, ambele din cuprinsul Capitolului IV, denumit „Dispoziții comune”, constatăm faptul că acestea cuprind norme care, prin natura și conținutul său, exced obiectul de reglementare al Capitolului respectiv, motiv pentru care se vor revizui și plasa într-un capitol distinct, sub denumirea de: „Dispoziții finale și tranzitorii”.

Totodată, la art. 39 alin. (1) lit. a) cuvintele „de la data aplicării prezentei legi” se vor substitui cu cuvintele „de la data intrării în vigoare a prezentei legi”.

La proiectul anexei nr. 1 la Legea privind produsele alimentare și hrana pentru animale modificate genetic:

Denumirea anexei, deși transpune prevederile *Regulamentului (CE) nr. 641/2004 al Comisiei din 6 aprilie 2004*, nu corespunde prevederilor art. 5 alin. (3) lit. j) și art. 16 alin. (3) lit. j) din proiect, pornind de la care în anexele nr. 1 și nr. 2 urmează a fi prevăzute cerințele pentru prezentarea eșantioanelor de produse alimentare și de hrană pentru animale (observație valabilă și pentru denumirea anexei nr. 2).

În același timp, semnalăm că și art. 39 alin. (2) stabilește că „Probele de produse alimentare și hrana pentru animale trebuie prezentate în conformitate cu cerințele prevăzute în anexele 1 și 2”.

În context, considerăm necesară uniformizarea prevederilor menționate, prin transpunerea normelor de referință la anexe conform dispozițiilor *Regulamentului (CE) nr. 641/2004 al Comisiei din 6 aprilie 2004*.

Adițional, la numerotarea elementelor structurale, menționăm că, în conformitate cu art. 52 alin. (2) și (3) din *Legea nr. 100/2017*, punctele, de regulă, nu au denumire, sunt expuse fără utilizarea cuvântului „punct” și se însemnează consecutiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de punct, începând cu primul și terminând cu ultimul, de la începutul și până la sfârșitul actului normativ. Pentru interpretare corectă și aplicare comodă, punctele pot fi divizate în subpuncte sau alineate. Subpunctele sunt însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză, și se evidențiază printr-o ușoară retragere spre dreapta de la alinierea textului pe verticală. Prin prisma obiecției date se vor ajusta și expune corespunzător și elementele structurale din proiectul anexei nr. 2.

Secretar de stat

Stanislav COPEȚCHI

Digitally signed by Copețchi Stanislav
Date: 2023.05.15 16:24:46 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

